קלד א מיי׳ פ״ח מהל׳

שנת הלכים שו שתג לאוין סה: קלה ב ג מיי' פ"ג מהלי שנת הלכה ב ופ"ו

שבת הככט ב וע ו הלכה טו סמג שם טור שו"ע או"ח סימן רנב סעיף ה וסימן רמו סעיף א:

מוסף תוספות

א. אלמא פסיק כר״ש בן אלעזר דאמר בעירו במחובר דאסור אף

. בקיבולת והוא הדין בתוך

החחום

ולא

הבנין עצמו דאסור אלא הבנין עצמו דאסור אלא אף לפסול האבנים ולתקן הקורות ואפילו רחוק מן

. החומה ואפילו בביתו של עובד כוכבים אסור כיון דלצורך מחובר הוא, דהא במחובר כה"ג פליגי

, בתוובר הוא, דהא במחובר כה"ג פליגי ופסיק הלכה כר"ש בן אלעזר, דאילו לעשות הבניז יויירי

.... לעשות הבנין עצמו אפילו רבנן מודו דאסור דברשות מהבנין עצמו אם ... מודו דאסור דברשות ישראל הוא ולא שרו אף ילא בביתו של

עובד כוכבים כגון כלים

לכובס שמתקנם ביד עובד

כוכבים. תום' ע"ו כא:

בוכבים. מוס עין כח. ב. אע"פ שהקל בקיבולת. מוס' ע"ז כח: ג. עובדי כוכבים לבנות בשבת

שהיו

בקבלנות. מום׳ ע"ז כה:

בקבינות: עווס עד כח. T. אע"פ שהלכה כר"ש בן אלעזר בקיבולת מ"מ. מוס' ע"ו כח: ה. דהא סתם

לן תנא דמתני' כותיה, והטעם מפרש דאריסא

אריסותיה קא עביד. תוס׳

ארטוויה א עביר. נוסף ע"ז כל: 1. אלמא דיו בר גיבול הוא, וי"ל. מוס' הל"ע. (ע" שפ"ל). [ד.]בעי למימר דעד כאן

ו, ון בכי למימו דעו כאן לא קאמר רי יוסי ב״ר יהודה אלא בקמח דבר גיבול הוא אבל מורסן דלאו בר גיבול הוא אפי׳

ר׳ יוסי ב״ר יהודה מודה,

ומסיק דתנא בהדיא אחד

ומסיק דתנא בהדיא אחד הנותן המורסן ואחד נותן לתוכו מים האחרון חייב דברי רבי. תוס' סרל"ש. ח. אלמא אע"ג דמורסן לאו בר גיבול הוא לא

מיחייב בנתינת מים. מוס'

מיחייב בנחינה מים. מוקי הלח"ש. 0. [ו]אפר. מוק' הלח"ש. י. כמו שהוא יבש. מוק' צילה לכ: יא. לסתום הסדקים של תנור שלא

יוציא האור. תוס׳ בינה לב:

שבת אפילו. מוס' הרא"ש.

כב״ה. מוט איני... 10 [ר]מ״ט אפקה רב יוסף לברייתא מדב״ה

מטעמא גריעא דהשמעת

קול, [ד]מלתא חדתא [היא] דלא אשכחן בשום

דוכתא. פסקי הלח"ש סימן ל"ג. יו. וב"ה לא גזרו. מוס' הלח"ש. יוו. [ו]הוה

ליה למימר כדקא מודית לי דב״ש אית להו שביתת

כלים. תוס' הרח"ש. יט. ואי משום שביתת כלים לאו

גזירה הוא אלא איסורא

דאורייתא, והך סוגיא מתוקמא כרבה. מוס׳

ליה בשבת מחייב חטאת

כא. כגון רחיים. מוס' הרא"ש. כב. כלי. מוס'

הרא״ש.

כג. [דהיינו]

טעמא דמשמעת קול, וכב״ש נמי לא אתיא מדמפרש לקמן טעמא דב״ש כל מידי דאי עביד

הרא״ש.

כב״ה

שנה. מוס'. "T. [ר]א"כ לא ב"ה.

טז. מלאוקומא

יב. מאי

אע"פ

דאסור

שבת הלכה טו סמג

ועי' מוס' ע"ו כא: ד"ה (ל מ) [ע" מוט ע ו למו, וי ה מאי טעמא], ב) לקמן קנה:, ג) [ל"ל יוסי ברבי יהודה וכ"א לקמן קנה:], ד) [עירובין כ: ו) וברב אלפס וברא"ש ליתאן, [ג"ו שם ליתח],
[מכילתח פרשת משפטים],
[ע" בערוך משור בערוך מ ערך לח ובערך קקרי שהאריך לפרש עניינס קחנו משס], י) הא מני ב"ש היא ולב"ש ס"ח, כ) [דף יט.], ל) [לקמן עג.], מ) תנינהו להו וחד תני תנינהו חדא תניא כל"ל. רש"ל, נ) ובילה כב:ן,

תורה אור השלם

1 וּבְבֹל אֲשֶׁר אָמֵרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמֵרוּ וְשֵׁם אֲלֹהִים אֲחַרִים לֹא תַוְבִּירוּ אֱלֹהִים אֲחַרִים לֹא תַוְבִּירוּ ֶּלְּוִיִּם בְּנֵיוֵן בּ ... לא יִשְׁמַע עַל פִּיך:

הגהות הב"ח

(A) גם' ואחד נותן לתוכו את המים וכו' ודילמא לא :היא ע״כ

לעזי רש"י

ניילי"ר [ניאילי"ר]. לגפר ולגלף את המתכת באמצעות גפרית). באמצעות גפרית). לוזי"א. רטיה לעין. איימ"א [אי"ם]. חכה.

תום' ישנים

א) א"נ התם אינו משים קילור עלמו בתחבושת אלא שורה הקילור במים ולגבי דידיה ליכא למיגזר שיודע כי לא המירו לו אלא ע"י שרייה ואחרים סבורין שלרחוץ מים הוא לריך:

רבינו חננאל

אילו ששנינו בברייתא, פתיחת מים לגינה בע״ש, והנחת מוגמר תחת הכלים, . והנחת גפרית תחת הכלים. התחות גפרית יחות הכלים, כולן מותרין. וכן קילור על העין בע״ש, ואיספלנית על המכה ומתרפאת והולכת בשבת. ואע"ג דקיי"ל כב"ה וב"ה לית להו שביתת כלים. נתינת חטים ברחיים של מים בע"ש להטחן בשבת אסור, דלא אמרו משום שביתת כלי אלא רב יוסף, אבל רבה אמר מפני שמשמעת את הקול. וכוותיה מסתברא.

כלים: מוגמר וגפרים חמחי שרו.

וה"ה לכל הנך דמתני׳ הרי המוגמר מונח בערדסקאותי ונמלא כלי

עושה מלאכה: לא קא עביד הכלי שום מעשה. אלא מונח על הארץ

והן בתוכו אבל הרחיים עבדי מעשה ולב"ש כיון דמונחין בגווה היינו

מעשה דיליה: מלודות דקא עבדי מעשה. שהפח נקשר ותופס העוף

וכן יקוש שפושטים לחיות ללוכדן ברגלים כשנוגעין בו קופץ ומתחבר

מאליו ולוכד: בלחי. חכה שקורין איימ״א שהדג בולעו ומהדקו

והכלי אינו זו ממקומו: וקוקרי. שעושין סלים פיהן אחד רחב ופיהן

השני קלר מאד והדג (פ״א והחיה) נכנס שם ומוליא ראשו בפי הקלר

ואין גופו יכול לנאת וכשבא להחזיר ראשו לפנים ראשי קרומות נכנסין

לו תחת לחיו דהשתא לא עביד כלי מידי: והשתא דאמר כו' ב"ש היא.

והא דריחים ב"ש וב"ש לא שני להו בין היכא דעביד כלי מעשה

בין היכא דלא עביד דהא אסרי באונין דמתני׳. וכיון דב"ש היא:

עם השמש. בעוד החמה זורחת: כלי לבן. שהוא קשה לכבם ולריך ג' ימים ומחמירין על עלמן כב"ש: שטוענין. את הזיתים בקורות בית הבד ואת הענבים בעיגולי הגת שלא היו עולרין אותן בגלגל כמו שלנו אלא טוענין אותן בקורות כבדין והני דגת קרי עיגולין שהיו דפין עבין עשוין כעיגולין ושוין שטוענין

אותן מבעוד יום והמשקה הולך וזב השמש 6אמר רשב"ג נוהגין היו בית אבא כל השבת. ובגמרא (דף יט.) פריך מאי שהיו נותנין כלי לבן לכובם נכרי שלשה ימים שנה דלה פליגי ב"ש בהה ומפרש קודם לשבת ושוין אלו ואלו שמוענין קורת משום דאי נמי עביד להו בשבת ליכא בית הבד ועגולי הגת: גבו' מאן תנא נתינת חיוב חטאת דכי אמרי׳ סחיטת זיתים מים לדיו זו היא שרייתן אמר רב יוסף רבי וענבים אב מלאכה בפ׳ חבית שנשברה היא דתניא יאחד נותן את הקמח וא' נותן ה (לקמן דף קמג:) הני מילי בזיתים וענבים שלא ריסקן מבעוד יום דהוה ליה מפרק דבר ממשאו הגדל בתוכו והיא תולדה דדש אבל הכא אין נותנין קורה על גבי זיתים עד שטוחנין תחלה בריחים וכן ענבים דורכין אותן תחלה ברגל ובלאו קורה נמי משקה נפיק ממילא אלא דלא נפיק שפיר כי השתא ולא דמי לדש: בבו' מאי שנא בכולהו כו' ל"ג לה הכא אלא להמוף במשנה ושוין שטוענין: מאן מנא נתינת מים לדיו. ואע"פ שלא גיבל סדיו זו היא שרייתו והוי לישה דידיה בהכי ומיחייב משום לש דהא מתניתיו ליכא גיבול ואפליגו בה מבעוד יום מכלל דבשבת חייב חטאת הוא: האחרון חייב. משום לש שהוא אב מלאכה 0: אפר. לאו בר גיבול הוא: נפר. בר גיבול הוא לטיט של בנין: והא מניא. מרתי מתניתא חדא דאפר וחדא דעפר: מידי גבי הדדי מ סנינהו. חדא תניא ר' חייא וחדא תניא רבי אושעיא וחדא מינייהו תניא לעפר בלשון אפר: פותקין. פותחין. עושין נגר קטן משפת המעין לגנה: מוגמר. לבונה ומיני בשמים נותנין על האש ומעשנין הבגדים שיהא ריחן נודף: גפרית. תחת כלי כסף שמליירין בהם פרחים ולורות בחרט ומעשנן בגפרית והן משחירות וניכרות וקורין ניילי"ר: קילור. תחבושת שקורין לוזי״ה: וחספלגים. רטייה: ברחיים של מים. וכ"ש ברחיים של יד ושל חמור דאדם מלווה על שביתת בהמתו: שיטחנו מבעוד יום. מפני שמשמעת את הקול ואוושא מילתא בשבת ואיכא זילותה: לרבות שביתת כלים. דכתיב לעיל מינה למען ינוח שורך וחמורך וגו': והשתח דחמרת בית הלל חים קעביד מעשה אסור לבית הלל אע"ג להו שביתת כלים. דהא על כרחיך דקעביד מעשה שרי והשתא דאמרת דלב"ש האי מתניתא בית הלל מדשרי בהנך אע"ג דלא עביד מעשה אסור אי הכי וקתני דרחיים אסור משום שביתת

את המים האחרון חייב דברי רבי רבי יוםי אומר אינו חייב עד שיגבל א"ל אביי ודילמא עד כאן לא קאמר ר' יוםי אלא בקמח דבר גיבול הוא אבל דיו דלאו בר גיבול הוא אימא ליחייב לא סלקא דעתך דתניא אחד נותן את האפר ואחד נותן את המים האחרון חייב דברי רבי ר' יוםי ברבי יהודה אומר עד שיגבל ודילמא מאי אפר "עפר דבר גיבול הוא והתניא אפר והתניא עפר יימידי גבי הדדי תניא: סת"ר בפותקין מים לגינה ע"ש עם חשיכה ומתמלאת והולכת כל היום כולו ומניחין מוגמר תחת הכלים יי(ע"ש) ומתגמרין והולכין כל היום כולו ומניחין גפרית תחת הכלים "(ע"ש עם חשיכה) ומתגפרין והולכין כל השבת כולה ומניחין קילור ע"ג העין ואיםפלנית על גבי מכה "(ע"ש עם חשיכה) ומתרפאת והולכת כל היום כולו אבל אין נותנין חטין לתוך הריחים של מים אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום מאי מעמא אמר רבה מפני שמשמעת קול א"ל רב יוסף ולימא מר משום שביתת כלים ידתניא ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו לרבות שביתת כלים אלא אמר רב יוסף משום שביתת כלים והשתא דאמרת לב"ה אית להו שביתת כלים דאורייתא גפרית ומוגמר מאי מעמא שרו משום דלא קעביד מעשה אונין של פשתן מאי מעמא שרו משום דלא עביד מעשה ומינח נייחא מצורת חיה ועוף ורגים דקא עביד מעשה מאי מעמא שרו התם נמי בלחי יוקוקרי דלא קעביד מעשה והשתא דאמר רב אושעיא אמר רב אסי מאן תנא שביתת כלים דאורייתא ב"ש היא ולא בית הלל הלב"ש בין קעביר מעשה,בין דלא

אבל בשכר אסור פירוש שכיר יום בד"א בתלוש אבל במחובר אסור ובעיר אחרת בין בתלוש בין במחובר מותר אמר ר"ש בר כהנא בשם רבי אחא בשבת ובאבל ובע"ז הלכה כר"ש בן אלעזר" ורבינו מס נמיב כשבנה את ביתו לא סמך על תשובתו ולא רצה להתיר:

ג ומיהו ד בשדה מותר כרשב״ג ה דבשדה רגילות לעשות באריסות ולא בשכירות יום וכשישראל אומר לנכרי לתקן מנעלים או לקנות אל יאמר תעשה למחר דא"כ הוי כשכיר יום אלא מעשה לכשתרלה ואם הביא לו נכרי כליו ויודע שכבסן בשבת אסור ללובשן בשבת דאמר לקמן (קכב.) נכרי שהדליק נר בשביל ישראל אסור להשתמש לאורה (תוספות ישנים):

אבל דיו דלאו בר גיבול הוא.

והא דאמר בבמה מדליקין (לקמן דף כג. ושם) כל השמנים יפי לדיו איבעיא להו לגבל או לעשן לאו דוקא גיבול אלא האי גיבול היינו עירוב בעלמא ואם תאמר והא מורסן דאמר בפרק בתרא (דף קנה: ושם) דלאו בר גיבול הואי וקאמר התם ר׳ יוסי ברבי יהודה אינו חייב עד שיגבל⊓ וי"ל דהתם לגבי קמח קאמר דאינו בר גיבול אבל בר גיבול הוא טפי מדיום ולהכי לא מייתי מיניה הכא אדיו ומכאן קשה על המפרש אהא דאמר בבילה בפרק המביא (דף לב: ושם) קיטמא שרי היינו כשנותנין מים לתוכו לשרוק התנור סביב הואיל ולאו בר גיבול הוא והכא משמע דאדרבה דמידי דלאו בר גיבול הוא חייב טפי אלא יש לפרש קיטמא שרי 'בלא מים לשרוק התנור סביביו יא וקמ"ל דלא גורינן שמא יגבל בי"ט:

ומתרפאת והולכת כל השבת בולה. ואם תאמר הא דאמר בפרק שמונה שרלים (לקמן דף קח:) שורין הילוריו מע"ש ומנים תחת העיו בשבת וא"כיב בשבת נמי שרי להניח ויש לומר דלקמן מיירי באדם בריא ואינו מניח בעין לרפואה אלא תחת העין לתענוג וליכא למיחש לשחיקת סממנים והכא מניח בעין לרפואה ולא שריא אלא מערב שבתא):

אונין של פשתן מאי מעמא שרו. הא דנקיט אונין טפי מדיו וסממנין וכרשינין ה משום דהתם פשיטה דליכה מעשה כלל הבל בחונין התנור עושה קלת מעשה כשמחממו ועוד דבהנך לא הזכיר כלי אבל גבי

אונין החכר התנור: ולימא מר משום שביתת כלים. ואם תאמר למאי דמסיק

מאו תנא שביתת כלים דאורייתא ב"ש מאי פריך רב יוסף ולימא מר משום

מוגמר שביתת כליסיד וכי אינו יותר טוב כמו שמפרש רבה שמשמעת הקול ואתי כב״ה מו וי״ל דלא סבירא ליה לרב יוסף טעמא דהשמעת הקול כלל ומסתברא ליה טפי לאוקמה כב"ש משום שביתת כלים" ונראה דרבה סבר דטעמא דב"ש לאו משום שביתת כלים הוא אלא סבר דטעמא דב"ש דגזריגן דילמא אתי למעבד בשבת" דאי לרבה נמי טעמא דב"ש משום שביתת כלים למה היה לריך רב יוסף להביא הברייתא והא מתני׳ היא דאסרי בית שמאי משום שביתת כלים ׄח ועוד דאמר לקמן (דף יט.) הני דאי עביד להו בשבת חייב חטאת גזרו בית שמאי עם חשכה משמע דטעמא דבית שמאי משום גזירה ולא משום שביתת כלים יש ולרב יוסף לא תקשה אמאי [לא] אסרי בית שמאי טעינת קורה משום שביתת כלים דהתם אתי ממילא טפי מכל הנך דמתניתין ואם תאמר לרבה הך ברייתא דשביתת כלים אמאן . תרמייה ב ויש לומר דרבה סבר דברייתא דשביתת כלים בית שמאי

היא והיכא דעביד מעשהב™ אבל היכא דלא עבידבב מעשה כי הנך דמתני בג טעמייהו משום גזירה ומלודות דמתני בלחי וקוקרי: ולפ״ז ברייתא בד ב"ש היא. אומר ר״ת דהלכתא כרב יוסף דמוקי ברייתא כב״ש בה הא מני ב"ש היא. אומר ר״ת דהלכתא כרב יוסף דמוקי ברייתא בד ב"ש היא. אומר ר״ת דהלכתא ביוסף דמוקי ברייתא בד ב"ש היא. אומר ר״ת דהלכתא ביוסף דמוקי ברייתא ביוסף דמוקי ברייתא ביוסף ב ריחים מותרים דלדידיה לב״ה שרי אפי׳ היכא דקעביד מעשה ולא חייש להשמעת קול ולי נראה בד דרב אושעיא לא מוקי

מונמר

לתוך תנור וצמר מוס' הרא"ש. TD. בשביתת

רשניא. כה. דטעמא דאין נותנין חטים לתוך רחיים של מים אלא כדי שיטחנו מבעוד יום היינו משום שביתת כלים ולא מיתוקמא הברייתא אלא אליבא דב״ש דאילו לב״ה לית להו שביתת כלים היינו משום שביתת כלים ולא מיתוקמא הברייתא אלא אליבא דב״ש היא. לשכיא. בו (בן מכאן אין ראיה דאיכא למימר. מוס' הכא״ש. אלא כב״ה. אור זרוע הלמס ערג שכת סימן נ׳. בו. ומדאמר רב הושעיא דב״ה לית ליה שביתת כלים אידחייא הא דאין נותנין מהלכתא, דב״ש היא. לשכ"א. בו, ומדאמר רב הושעיא דב״ה לית ליה שביתת כלים אידחייא הא דאין נותנין מהלכתא, דב״ש היא. לשכ"א. בו, ומדאמר רב הושעיא דב״ה לית ליה שביתת כלים אידחייא הא דאין נותנין מהלכתא, דב״ש היא. לשכ"א להים לים, ואיך האיכה למים.